

ענת יהלום, בת כנרת, נכת צה"ל, עזבה את הקיבוץ לפני 15 שנה עם מזוודה אחת ורכב וולבו. אני וכנרת זה סיפור של 'אהבה נכזבת', אבל גם אהבה נכזבת היא אהבה, היא אומרת. עכשיו, כשהיא כבר סבתא, אחרי כל השנים, האכזבות, התסכולים הכעסים, המשברים, כאבי הפנטום ברגל שרוסקה, כאבי הגוף המצולק והלב השבור, היא מפוייסת מתמיד, מביטה לאחור באהבה ולא בזעם, ומביטה קדימה עם תקווה ואמונה בעתיד הקיבוץ בכלל ובעתידה של כנרת שלה. חשבון נפש

כיפורים

ענת

[הגרם]

צילום: מירה נדבך

גם ביום כיפור הקרוב, כמו בימי כיפור קודמים - **ענת יהלום** לא תצום. ענת לא תלך לבית כנסת, לא תיסע לתור"ל ולא תעשה שום דווקא. בכיפור הקרוב, ענת תישאר בבית ותבכה. תבכה על חברה, שפלו במלחמה ההיא, על **שאו של**, המג"ד המיוחד שלה, שנהרג במלחמה ההיא, תבכה על כל הכאבים הפנימיים והחיצוניים, הרגשיים והגופניים שמלווים אותה כבר 37 שנים מאז נפצעה בשבת, 6 באוקטובר, קצת אחרי שתיים בצהרים, במטע הפתיחה של מלחמת יום הכיפורים, כאשר להק של מטוסים מצריים הפציץ **טסה**, הבסיס בו שירתה בסיני, ריסק את מבנה המפקדה בו שהתה, גרם לפציעתה, ניפץ את גופה, הדביק וחיבר מחדש את רוחה, שמאותו רגע עפה קדימה, בנחישות, בהתמדה, בכאבים, בדמעות, באמונה שלמה בכוחם של החיים, בכוחה שלה.

ענת יהלום, 55, בת קיבוץ כנרת, נשואה **רפי ריימון** ואף הוא בן כנרת, היא אימא לשלושה: **יוורא** (35) עיתונאי מחזאי, מורה לקולנוע וטריטוראי; **רועי** (33) איש חינוך; **נמרוד** (28) איש תקשורת, עוסק בהפקות קולנוע וטלוויזיה.

ענת עזבה את הקיבוץ בגיל 40, לבדה. רפי והילדים הצטרפו אליה מאוחר יותר. היא עזבה עם מזוודה אחת, וולבו ממשרד הביטחון, רגל מרוסקת, גוף שבור שאוחה מחדש, לב כואב ומטרה ברורה: להתחיל משהחלה.

חמש שנים ארוכות לקח לה להשלים עם הקיבוץ, להתגבר וזיכרונות וקעסי עבר, להיות מסוגלת להגיד בקולרם לאחרים ובעיקר לעצמה: "החיים בקיבוץ העניקו לי את הבסיס האיתן, החינוך, המורשת, שליכו אתי תמיד ולכל מקום בו אהיה. הקיבוץ הוא מקום שאני גאה להשתייך אליו". זה אינו מובן מאילו לשמוע את ענת ואמרת את הדברים האלו. כילדה, לא הייתה מקובלת במיוחד. חשה דחוייה, שונה ואחרת מכולם. ילדה קטנה ששמנמה, בת להורים פעילים וחוקים: **נונינה** (84) ו**יוסקה** (85) אביה שרת שנים בצבא קבע, ואחרי שחרורו גוייס למוסד וענדה הרבה מהבית. לענת ושלוש אחותיה, שחשו בחסרונו בחיי היוםיום, היה אסור לדבר ולספר על פעילותו במוסד, והדברים לא הקלו על השתלבותו בין שאר הילדים. היא הייתה ילדה שממנמת, נערה מלאה (מאד), חיילת שמנה (מאד) ואח"כ משוחררת עוד יותר (הרבה יותר) שמנה, סוג של הר קטן. היום היא כבר מזויכת כשהיא מדברת על ילדותה, אבל אז, לפני יותר מחמישים שנה -

היא שפכה הרבה דמעות: "הייתי ילדה מאד בכיינית, תמיד בשולי החברה, אף פעם לא הייתי מחוברת עם ילדי כנרת. בגיל חמש וחצי כבר עלייתי לכתה א', אז גם הייתי הכי קטנה, חסרת ביטחון, צעירה מכולם, בכלל לא חלק מהחברה. לא אהבתי את היחיד הקיבוצי הזה. אני לא חושבת שידעתי בדיוק מה זה אומר, אבל כבר כילדה הרגשתי וידעתי שאני רוצה משהו אחר".

"משהו אחר" הודמן לה בגיל 11 כשהמספחה: ענת, אמה **נונינה** ושלוש אחיותיה - **תמי, יעל, ונעה** (ז"ל) - יצאו לשנתיים לפריז, שם הצטרפו אל אב, ששהה בשליחות המוסד להבאת יהודי מרוקו לארץ.

החיים בעיר האורות פקחו לה את העיניים, עוררו את בלוטות הטעם והריח, החשק והשמחה והיא נשמה לרווחה.

יש עולם מחוץ לכנרת

- מה קרה שם?

ענת: "פלאים הבנתי שיש עולם מחוץ לכנרת ואפשר להלך בו חופשי ולהתגונן. למדתי בבית ספרי ישראלי לילדים של דיפלומטים, שלימדו בו מורים נפלאים כמו א.ב. הושע, נעמי שמר, יהושע סיבול, מיכאל בר זוהר, הדה אורן - הם פתחו לי את העיניים ואת הלב. גיליתי את האמנות, את האסטיטיקה, את היופי, שמצוי בכל מקום ובכל דבר. קיבלתי המון ביטחון, נהניתי מהשהות המשותפת עם המשפחה. למדתי זרפתות, טיילו המון בכל אירופה, ראיתי מקומות חדשים, קסומים שמי בכלל יכול היה להגיע אליהם באותם ימים. לפני פריז בכלל לא ידעתי מה זו עיר ופריז מאד עיצבה את האישיות שלי. גיליתי את היכולות שלי ליצור מעגלי חברות עם אנשים ולתת. בעיקר גיליתי שם את היכולות האישיות שלי. קיבלתי המון ביטחון עצמי, למדתי להכיר בערכי ולא התגעענתי לכנרת אפילו עם אחד."

- וכשחזרת?

"הייתי בת 14 ולא יכולתי יותר להשתלב בחברה בכנרת. בהתחלה התנהגתי כמו שציפו ממני, כי אני מחונכת וממושגעת ועשיתי מה שכולם עושים, אבל בגיל 15 הפכתי "מרדנית" ובעייתית..."

- מה זה להיות "מרדנית ובעייתית"?

"לפני פריז ראיתי את עצמי כאחת, שלא טובה לכולם. לא

הייתי ילדה בכיינית, תמיד בשולי החברה, לא הייתי בגיל חמש ורציתי ללכת עם אחי, כנרת. באיפיקים, בהחלט. בבקרים הייתי עולה על האוטובוס לבית-רחם באיפיקים, וזה היה לא מקובל, אבל לא עניין אותי מה שאומרים. הדימוי שלי בעיני עצמי השתפר מאד. היה לי חבר מקסים, חתיך, שחנן כדור מים, אני רקדתי אצל אישה, בסוף השיעורים רמי היה מחכה לי עם הג'יפ של הפלחה. בינתיים החלטתי שאני רוצה וצריכה לרווח - אז הוא היה לוקח אותי לפגישות של שומרי משקל שהתחילו אז, וכשרויתו הוא לקח אותי לקנות בגדים בתל-אביב. הרגשתי קצת כמו פעם, בפררוח...

בכנרת בכלל לא התחברתי עם בני גילי. סימתי את בית-ירח, ולא רציתי להישאר בכנרת. הרגשתי חנק. לא היכית, ומיד התגייסתי עם מחזור אוגוסט של עיוניות. זהו. יצאתי לחופשי..."

היצאה לחופשי לוותה בפרידה מהחבר, זכייה בתואר חיילת מצטיינת בטירונות, אפשרות לבחור היכן להיות בשירות הסדיר, ובעיקר בפריחה ולבלוב אמיתיים של היהלום מכנרת שהתחיל לצניץ ולהוחר.

היו לה מחזורים רבים ואחד עקשן מכולם, היה דווקא מהקיבוץ שלה, **רפי ריימון**, שגם הוא כמו החבר הקודם היה מבוגר ממנה בשבע שנים. הוא נדלק עליה כשהכינה כוריאוגרפיה לחתונה של אחותו והחל לנג'ס' לה שתהיה חברה שלו.

ענת: "רפי היה ידוע כאחד שמהלף בחרות לא כל שבוץ, אלא כל יום ולא רציתי אותו בכלל. אבל כשהתגייסתי הוא ממש ענקית, וזה לא היה לו אכפת. אמרתי לו: רפי, תעזוב, יש לי חבר, לך יש חברה. עוזב. אך הוא לא הירפה ואמר כל הזמן: אני אגמור איתה בשבילך. היה עוקץ אותי ומנער הערות צניות ולא עזב אותי. בסוף הסכמתי, נהיינו חברים, זוג. התאהבתי בו ואחרי חודשיים, כשבאתי לחופשי מסיני, הוא הודיע לי שיש לו מישהי אחרת. לא הבנתי. מה זאת לא... נפגעתי ובכיתי, חזרתי לצבא אבלה וחפויית ראש. אבל המשכתי הלאה. הלאה לסיני."

גשם של פצצות

בחרתי לשרת בסיני, כי רציתי שירות קרבי. הלכתי לקורס מפקדות ח'ן בשטח, של יחידות שדה. היינו צריכות לחתום מפקדות באוהלים, מקלחות בשטח, שירותים 'כול קליעה', ביקורים בבית 'כשעולים לארץ' רק פעם בשלושה שבועות, לפעמים פעם בחודש, נסיעות של 12-15 שעות מסיני לארץ באוטובוסים, חום אימים, תנאים קשים באמת. אבל רציתי שירות משמעותי וקיבלתי את מה שרציתי.

- קיבלת גם מה שלא רצית: מלחמה ופציעה קשה מאד שכמעט לקחה את חיידך ולנצח שינתה אותם.

"נכון. רציתי לצאת לקורס קצינות. כבר הגשתי בקשה. המג"ד שלי אמר שאני צעירה מדי לזה. כמה שבועות לפני המלחמה הגיע לגדוד מג"ד חדש, שאול שלו, איש יוצא דופן, מדהים. הוא היה בעלה של **גבי שלו**, כיום שגרירת ישראל באו"ם. אחרי חילופי המג"דים הסכמתי להישאר בגדוד ולוותר על קצונה.

הרומן עם רפי נגמר, ולמרטת נסה תקופה ארוכה לחזור אלי ולהחזיר אותי אליו - סירבתי. השקעתי הכול בצבא. לא

באתי הביתה בכלל. לא רציתי לפגוש אותו, להיתקל בו במקרה, או שלא במקרה. נשארתי שבתות בבסיס עם המפקד החדש שהיה אדם מעניין בצורה יוצאת דופן. היה לי מעמד חזק מאד בבסיס ומאחורי הגב כינו אותי 'המג'דית'.

גם ביום כיפור '73 נשאיתי בבסיס. היה מתח גדול ותכונה לקראת משהו. דיברו על מלחמה. ביום שישי קיבלתי הוראה והספקתי לפנות את כל הבנות מהבסיס, צפונה, לארץ. נשאיתי בת יחידה.

בשבת בחמש בבוקר שאול המג"ד הזעיק אותי ללישכה. כל הדיום היינו עסוקים עם טלפונים והוראות ופקודות. בצהריים הוא יצא מהלישכה ליישיבת מטה בחמ"ל. כשיצא אמר לי: 'העבירי לי לשם כל מידע שמגיע. אני יורד ליישיבת מטה עם קציני הגדוד ואת שמרי על עצמך. אויל את השבת הבאה נעשה ביחד, בצד השני של התעלה'. נשאירתי לבד בלישכה. בשעה שתיים וחמישה בצהריים היה רעש נורא. רצתי לדלת, הבטתי לשמיים. ראיתי מטס של ארבעה מטילי פצצות. שניה אחרי כך המבנה חטף פגיעה ישירה וקרס. נפצעתי".

שלושה ימים מאוחר יותר, במהלך הקרבות לכיבוש מצב "טלוויזיה" נהרג המג"ד סגן אלוף שאול שלו ז"ל.

לפני שנה, פירסמה ענת דברים לזכרו של מפקדה, באתר ההנצחה של החטיבה. הקטע הכתוב הינו מתוך ספר שהיא עתידה להוציא לאור בקרוב - 'סיני ארץ אהובה'.

